

ρισμένης διατυπώσεως ἀρκούμενοι εἰς τὴν κοινοποίησιν ἐγγράφου, καλούμενου ἀνακοίνωσις (ultimatum, τελεσίγραφον), ὅπερ περιέχει τὰς αἰτιάσεις κατὰ τοῦ ἀδικούντος καὶ συγκεφαλαιοῦ τὰς ὀριστικὰς ἀξιώσεις, ἐκζητεῖ δὲ τὴν προσεχῆ, ἢ καὶ ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας, παραδοχὴν αὐτῶν, καταλήγουσα συνήθως εἰς δήλωσιν προσφυγῆς εἰς τὰ ὄπλα πρὸς ἐπίτευξιν ἱκανοποιήσεως.

Η ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ

[Ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος ἐν 1876 ἔτει συγγράμματος τοῦ Alfred de Brébat.]

Μετάφρασις Ν. Α. Λεβίδου.

Συνήχησι· (ὁδὸς σελ. 59)

Ι'

Ἡ λέξις φακίρης, παραγομένη ἐξ ἀραβικῆς, σημαίνει ἐπαίτην, εἶναι δὲ ἢ μᾶλλον ἐν χρήσει, ἂν καὶ αἱ λέξεις *saniassy* καὶ *joghis* εἰσὶν ἀκριβεστεραι, προκειμένου περὶ ἀνθρώπων, ἀνηκόντων τῇ βραχμυκῇ θρησκείᾳ. Ἐν ἀρχῇ οἱ φακίραι ἀφίερον τὴν ζωὴν αὐτῶν εἰς νηστείας, εἰς προσευχὰς καὶ εἰς θρησκευτικὰς τινὰς ἐξασκήσεις. Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ θρησκευτικαὶ ἐνασχολήσεις ἐκόλυον πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν, πολλοὶ τῶν πιστῶν ἐνόμισαν καθῆκον αὐτῶν νὰ σπεύδωσι πρὸς βοήθειαν τῶν φακίρων, τὰ δῶρα δὲ τότε συνέρρον εἰς τὰς καλύβας αὐτῶν καὶ εἰς τὰ ἀπὸ τῶν ὄμων διασάκκια. Μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἢ τυρλὴ ὑπερβολὴ παρὰ τισὶ *joghis*, καὶ ἠπλήρης χαλάρωσις τῶν ἡθῶν παρ' ἄλλοις κατέστησαν αὐτοὺς ἢ μωροὺς φανατικοὺς, ἢ σκαιῶς ἐδεδιητημένους. Ὁ μὲν λοιπὸν διακρίνει ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας, μὴ γεύμενος οὐδὲ τροφῆς οὐδὲ ὕδατος, βεβυθισμένος εἰς εἶδος τινος ἀφαιρέσεως καὶ ἐκστάσεως· ὁ δὲ ὑπόσχεται τῷ Θεῷ νὰ μείνῃ ἀκίνητος ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἐν θέσει μάλιστα δυσκόλῃ καὶ κοπιᾷδῃ, κρατῶν π. χ. τὴν χεῖρα ὑψωμένην, ἢ τὸ γόνυ κεκλιμένον, ἐξ οὗ πολλάκις τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀγκυλοῦνται, μὴ ἐπανερχόμενα εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν κατὰστασιν. Ἄλλοι κατακλίνονται ἐπὶ σανίδων ἐγχοσῶν ἤλους, ὧν τὰ ἄκρα εἰσὶν ἀνεστραμμένα πρὸς τὰ ἄνω, ἐπιφέροντα πόνοους θριμεις εἰς τὸν κατακλινόμενον, καὶ τινες ὑποβάλλονται εἰς βασιάνους ἐκουσίας, ἃς αὐτοὶ ἐφευρίσκουσι. Πρέπει ὅμως νὰ δηλολογήσω, ὅτι πάντες οὗτοι ἀποτελοῦσι τὴν μειονοφηρίαν, ἢ δὲ πλειονοφηρίαν τῶν φακίρων συγκροτεῖται ἐξ ἀρειῶν, ἐδεδιητημένων, κλεπτῶν, παντὸς κακοουργήματος ἐνόχων. Ἄλλοτε, ὅτε οἱ Ἄγγλοι δὲν ἐκέκτηντο οὔτε τὴν δύναμιν οὔτε τὴν ἐπιρροὴν τῆς σήμερον, οἱ φακίραι, περὶ τοὺς δισχιλίους ἢ τρισχιλίους συναθροισθέντες, διέτρεχον τὴν χώραν, ὡς ἄλλη θεομηνία μαστίζοντες αὐτήν. Καὶ ὅτε τὰ σίφη ταῦτα ἐπλησίαζον πρὸς τὰ χωρία, πάντες οἱ κάτοικοι ἐφευγον, εὐτυχεῖς ἐκφυγεῖς θεωροῦντες,

ὅταν οἱ ἅγιοι οὗτοι προσκυνηταί, ἀρκούμενοι εἰς λαφυραγωγίαν, δὲν ἀπήτουν νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες.

Φέροντες πάντες ῥάβδους μακρὰς ἐκ σιδήρου, τὸ δὲ σῶμα πηλῷ καὶ ἄλλαις ἀκαθαρσίαις ἠλειμμένον ἔχοντες, ὁμοιάζουσι μᾶλλον θηρίοις ἀγρίοις, ἢ πλάσμασιν ἀνθρωπίνοις. Ὅσοι βλακίστεροι φαίνονται, τόσῳ εἰσὶ καὶ σεβαστότεροι· ἀναστρέφοντες δὲ μανιωδῶς τοὺς ὀφθαλμούς, παρίστανται ἀποτροπαιότατοι. Ἐν τισὶ πόλεσι τῆς Ἰνδοστάνης, ὅπου ὁ εὐρωπαϊκὸς πληθυσμὸς δὲν ἠῤῥησεν ἔτι, εἰσέρχονται εἰς τὰ ἐργαστήρια, καὶ λαμβάνοντες ἐκεῖθεν τὰ ἀναγκαῖα, ἀφίνουσιν ὡς νόμισμα τὰς εὐχὰς αὐτῶν, ἢ ἐν στιγμικῇ γενναιοδωρίας μεγάλῃς μικρὸν τι περιάπτον. Πλὴν ταῦτα δὲν συμβαίνουσιν ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς πόλεσιν.

Ἐνθυμοῦμαι ἐν τούτοις συμβᾶν τι παράδοξον, ὅπερ μοι συνέβη, ὅτε ἡμέραν τινὰ μετὰ τῶν ὑπηρέτων μου Μαρῖνου καὶ Νιλοῦ καὶ μετὰ δύο κυνῶν φίλου ἐξῆλθον πρὸς θήραν. Εἶχον φονεύσει τινὰ πτηνὰ, ὅτε, πορευόμενος πρὸς τὸ *ralanquin-carriage*, βλέπω τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν μου, ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Νιλοῦ καὶ τοῦ ὑπηρετοῦ, σταματῶσαν ἐξαίφνης. Ἐπειτα ἀμφοτέροι σπεύδουσι πρὸς συνάντησίν μου. Παρατηρῶ λοιπὸν παρὰ τὴν ὁδὸν φρικώδη τινὰ μορφὴν μὲ ἀδιευθέτητον μέλαιναν κόμην, καὶ ὑπὸ ἀκάθαρτα ῥάχη ἀναγνωρίζω φακίρην τινὰ δυσειδέστατον, ἀναστρέφοντα ὀφθαλμούς ἀγρίους καὶ προφέροντα ὕβρεις σκαιῆς, ἐνῷ συγχρόνως εἰναίε μισθὸν ἐκ σιδήρου ῥάβδον. Κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθην νὰ πυροβολήσω κατ' ἐκείνου, ἀλλ' ἀμέσως ἐνόησα, ὅτι δὲν εἶχον ἀπέναντί μου ἀντίπαλον γενναῖον.

— Μπαζίσι, Σαχῆδ, μπαζίσι, μοι εἶπε, διακόπτων τὰς φρονητικῶδεις κινήσεις, καὶ τείνων χεῖρα τοσοῦτον ὀυπαρὰν ὅσον καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα.

Ἄλλ' ἐγὼ, ἐξακολουθῶν νὰ παρατηρῶ περιέργως τὸν ἀνθρώπον, δὲν ἀπήντησα ἀμέσως, ἢ δὲ ἔλλειψις αὐτῆ σεβασμοῦ ἐξήρηθιεν ἀναμφιβόλως τὸν φακίρην, ὅστις ἐφαίνετο ὡσεὶ παράφρων. Ἡρξάτο τότε ὕβριζων καὶ ἀπειλῶν, ἐμποδιζὼν με μάλιστα νὰ προχωρήσω. Τὸ πρᾶγμα τοιοῦτοτρόπως καθίστατο ὀχληρὸν, διότι ἐνῷ αὐτὸς ἐπέμεναν, ἐγὼ δὲν ἀπεφάσιζον καὶ νὰ κτυπήσω τόσῳ ἄθλιον ἀνθρώπον.

Πλὴν ὁ ἡρωϊκὸς Μαρῖνος, ὡς *deus ex machina*, ὡς θεὸς ἀπὸ μηχανῆς, ἔλυσε τὸ ζήτημα· διότι ἀρχίσας νὰ κτυπᾷ κατὰ κεφαλῆς τὸν φακίρην, ἐνῷ συγχρόνως ὁ ἕτερος τῶν κυνῶν εἶχεν ὀρμήσει κατ' αὐτοῦ, ἔτρεψεν αὐτὸν ἀμέσως εἰς φυγὴν ταχίστην. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ φακίρης ἐκείνος ἐφυλακίσθη, ὡς προσβαλῶντινα Ἀγγλίδα. Ταῦτα ὅμως σπανιότατα συμβαίνουσι, διότι μόνον οἱ φανατικώτατοι ἐπιτίθενται κατὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν τόσον ἐγγὺς τῆς Καλκούττας.

Νῦν θέλω εἶπει τινὰ περὶ τῶν θυσιαζομένων χρηρῶν, τῶν πιπτουσῶν ἐντὸς τῶν φλογῶν, ὅπου καίονται τὰ σώματα τῶν θνησκόντων συζύγων. Ἡ φρικώδης αὕτη συνθήκη σχεδὸν ἐξηλείφθη, συνεπέα τοῦ περιφήμου διατάγματος τοῦ λόρδου Γουλιέλμου Βέντινκ, ὅπερ ἠσπασήσαν οἱ διοικηταὶ τοῦ Μαδρᾶ καὶ τῆς Βομβάης ἀμέσως.

Ἐν Ἰνδοστάνῃ, ὅπου τὸ ἐγχειρίδιον καὶ τὸ δηλητήριον ἄλλοτε πρωτηγωνίστησαν θυμασιῶν ἐν ταῖς οἰκογενειακαῖς ἔρισιν, αἱ *salties* (οὕτω καλεῖται ἡ τοιαύτη θυσία) παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς εἶχον λόγον ὑπάρξεως πολὺ ἀνώτερον τοῦ ἐκ πρώτης ὄψεως φαινομένου. Οὐδὲν ὅμως χωρίον τῶν ἱερῶν βιβλίων ἀναγράφει τὰς ἀπανθρώπους ταύτας θυσίας, ὧν τὰς πρώτας ἀναμφιβόλως ἐποίησαν χῆραί τινες ἀπαρηγόρητοι. Ἐκτὸς τῆς φιλαυτίας καὶ τῆς συνθησίας, τὸ μᾶλλον συντελέσαν εἰς τὴν ταχθεῖαν διάδοσιν καὶ ἐξάπλωσιν τῆς ἠρωϊκῆς ταύτης ἀποδείξεως ἔρωτος συζυγικοῦ εἶναι ἡ ὄλιος ἰδιάζουσα κατάστασις, ἣν οἱ θρησκευτικοὶ νόμοι τῶν Ἰνδῶν ἐπιβάλλουσι ταῖς χήραις, εἰς ἃς ὁ δεῦτερος γάμος ἀπαγορεύεται, καὶ αἵτινες ὀφείλουσι νὰ διέλθωσι τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς ἐν ὀλίψει, ἀπομονώσῃ καὶ στερήσῃ πασῶν τῶν ἡδονῶν. Ἐπὶ πλέον, οἱ βραχμᾶνες καὶ οἱ συγγενεῖς, οἵτινες μεγίστην τιμὴν ἐνόμιζον τὴν τοιαύτην θυσίαν, ἐφρόντιζον τὰ μάλιστα νὰ καταδείξωσι τῇ τεθλιμμένην χήρᾳ τὸ πένθιμον μέλλον καὶ τὴν ἀθλίαν ζωὴν, ἥτις ἀνέμενον αὐτὴν, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου παρίστων τὴν εὐδαίμονα αἰωνιότητα, τὴν ἐπιφυλαττομένην ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Βραχμᾶ ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν θυμάτων τοῦ συζυγικοῦ ἔρωτος. Καὶ ὅτε τέλος τὸ πρᾶγμα ἀπεφασίζετο, ἡ χήρα, προτομομασθεῖσα πρὸς τὴν θυσίαν διὰ διαφόρων θρησκευτικῶν πράξεων, καὶ συνοδευομένη παρὰ τῶν βραχμᾶνων, τῶν φακιρῶν καὶ τῶν φιλτάτων ἐκ τῶν φίλων, περιήρχετο τὸ ἱερώμα, ἱστάμενον ἐν τόπῳ δημοσίῳ καὶ ἀποτελούμενον ἐξ ἀρωματικῶν ξύλων. Ἀνέβαινον αὐτὸ ὑπὸ τὰς κραυγὰς καὶ τὰς ἀναβοὰς τοῦ ὄχλου, ὑπὸ τὸν ἀποκωφοῦντα ἦχον τῶν τε σαλπίγγων καὶ τῶν τυμπάνων, ἀποβάλλουσα κατ' ἀρχὰς τὰ κοσμήματα καὶ πάντα τὰ ἐνδύματα αὐτῆς, ἐκτὸς μακροῦ τινος καὶ κυμαινομένου χιτῶνος, ἅπερ διένεμε ταῖς φίλαις, διατηρούσαις αὐτὰ ὡς πολύτιμα ἄγια λείψανα. Μετὰ τὴν διανομὴν, ἐκάθητο ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἱερώματος, κρατοῦσα τὴν κεφαλὴν τοῦ συζύγου ἐπὶ τῶν γονάτων, ὅτε ἐνευέ τινι τῶν βραχμᾶνων νὰ θέσῃ τὸ πῦρ, ὁσάκις ἡ ἰδία δὲν ἔπραττε τοῦτο. Ἐπειδὴ τὰ ξύλα ἠλείφοντο δι' ἐλαίου, αἱ φλόγες ὑψούντο παρυσθὺς οὐρανομήκεις, πολυτάραχοι, καὶ ἡ ἀτυχῆς γυνὴ μετὰ τινος στιγμᾶς ἐξέπνεεν. Αἱ ἐπευφημῖαι τοῦ ὄχλου, αἱ γοεραὶ κραυγαὶ τῶν φακιρῶν καὶ ὁ ἦχος τῶν σαλπίγγων καὶ τῶν τυμπάνων κατέπνιγον ἄλλως τε τοὺς γόους, οὓς οἱ πόνοι ἐ-

δύναντο νὰ προκαλέσωσιν ἀπὸ τῶν χειλέων τῶν ἀθλίων ἐκείνων θυμάτων.

Δυσκόλως δύναται τις νὰ φαντασθῇ τὴν ἀντίστασιν, ἣν ἡ Ἐταιρία ὄφειλε νὰ καταβάλλῃ πρὸς ἐκρίζωσιν βαρβάρου συνθησίας· οἱ δὲ ἀρνούμενοι τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς Ἐταιρίας καὶ τῆς ἀγγλικῆς κατακτήσεως ἐν Ἰνδοστάνῃ δὲν δύνανται, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τοῦτο, νὰ παρίδωσι τὰ ἐκ ταύτης ἀγαθὰ ἀποτελέσματα. Ἄλλ' ἡ ὑπηρεσία αὕτη δὲν εἶναι ἡ μόνη, ἣν ὁ λόρδος Βέντινκ προσήνεγκε τῇ ἀνθρωπότητι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, ἣν ἐπὶ πολὺ θέλει ἐνθυμεῖσθαι ἡ Βεγγαλία, καίτοι αἱ οἰκονομολογικαὶ τοῦ Βέντινκ μεταρρυθμίσεις διηρέθισαν γενικῶς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐταιρίας.

Προκειμένου περὶ τῶν θυσιῶν τούτων, φίλος τίς μοι ἔλεγε, ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀπαγορευτικοῦ διατάγματος αἱ χῆραι ἐδείκνυν μείζονα προθυμίαν καὶ ἐπιμονὴν, ὅπως καὶ ὡς μετὰ τῶν συζύγων. Μοὶ διηγήθησαν ὅμως καὶ τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀκριβείας αὐτοῦ δὲν ἐγγυῶμαι· ἀναφέρω ἀπλῶς ὅ,τι ἤκουσα.

Ἡμέραν τινὰ ἀνηγγέλθη τῷ κυρίῳ Φυλθῷ, διοικητῇ τινος ἐπαρχίας παρὰ τὴν Βεναρῆς, ὅτι χήρα τις ἐν ἐγγύς κειμένῳ χωρίῳ ἐδήλωσεν, ὅτι ἐπιθυμῇ νὰ συγκαθῇ τῷ νεκρῷ τοῦ συζύγου. Σπεύδει λοιπὸν ὁ κύριος Φυλθῷ παρὰ τῇ χήρᾳ, ἐκβιάζει τὴν φρουράν, ἣν οἱ βραχμᾶνες καὶ οἱ συγγενεῖς εἶχον θέσει, ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν πρὸς τὴν χήραν συγκοινωνίαν, καὶ προσπαθεῖ πάσῃ δυνάμει νὰ ἀποτρέψῃ τὴν δυστυχῆ γυναῖκα ἀπὸ σκοποῦ ἀνοήτου. Ἄλλ' αὕτη μένει ἀμετάπειτος. Τέλος ὁ διοικητὴς, ἀπελπισθεὶς ἐξ ἐπιμονῆς τηλικαύτης, ἐτοιμάζεται νὰ ἀναχωρήσῃ.

— Νὰ καῆς λοιπὸν, ἀφοῦ τοῦτο σοὶ ἀρέσκει· τὸ κατ' ἐμὲ, δὲν ἀναμιγνύομαι πλέον· σὲ ἀφίνω ἐλευθέραν.

— Ἦως, μὲ ἀφίνεις νὰ πράξω ὅ,τι θέλω! ἀναφωνεῖ ἡ γυνὴ, ἀρπάζουσα τὸν Ἀγγλον ἐκ τῆς ἄκρας τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. Καθῆκον ἔχεις νὰ μὲ ἐμποδίσῃς!

— Ἄλλὰ δὲν θέλεις νὰ πεισθῆς.

— Καθῆκον μὲν ἰδικόν μου εἶναι νὰ καῶ μετὰ τοῦ συζύγου μου, καὶ τοῦτο θέλει εὐχαριστήσῃ καὶ τὸν δυστυχῆ νεκρὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν μου· ἀλλ' ὁ ἀρχηγός σου λέγει, ὅτι ὀφείλεις νὰ μεταχειρισθῆς τὴν βίαν, ἂν αὕτη καθίσταται ἀναγκαία πρὸς ἀποκόλυσιν.

Ἄλλ' ὁ κύριος Φυλθῷ μετεπέμψατο ἀπὸ τῆς Βεναρῆς στρατιώτας, ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν θυσίαν τῆς χήρας.

^{Ἐπειὰ τὸ τέλος.}

Ἐὰν ἐπιθυμῆς νὰ βεβαιωθῆς περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν φίλων σου πειράθητι νὰ δανεισθῆς